

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výtvarná výchova je realizována v:

- 1. – 3. ročníku – 1 hodina týdně
- 4. – 5. ročníku – 2 hodiny týdně

Předmět Výtvarná výchova je vyučován jako samostatný předmět. Výuka probíhá především v domovských učebnách. Ve vyučovacím procesu se používají různé formy práce a všechny dostupné pomůcky.

Vzdělávací obsah je rozdělen na tři hlavní oblasti:

- **Výtvarné osvojování skutečnosti** – svět tvarů, barev, objemů a materiálů, probouzení a rozvíjení smyslové citlivosti a vnímavosti, představivosti a fantazie i výtvarného vyjadřování
- **Experimentování a práce s výtvarnými prostředky** – poznávání materiálů z oboru výtvarné práce, jejich vlastností a výrazových možností, modelování a organizace prostoru
- **Výtvarné umění a životní prostředí** – výchova k vnímání a hodnocení uměleckých děl, k poznávání a chápání životního stylu a tvorby životního prostředí
- Vyučovací předmět je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí. V tomto předmětu jsou realizována průřezová témata: VDO, VMEGS, EV, MDV.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitel rozvíjí u žáků uvedené kompetence následujícím způsobem:

Kompetence k učení

Při výuce vede žáky k(e):

- samostatnému pozorování, vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- aktivním vizuálně obrazným vyjádřením
- využívání poznatků v dalších výtvarných činnostech
- zaujímání a vyjadřování svého postoje k vizuálně obrazné realitě

Kompetence k řešení problémů

Při výuce vede žáky k(e):

- tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- samostatné kombinaci vizuálně obrazných elementů k dosažení obrazných vyjádření
- různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímání vlastního postoje
- využívání získaných poznatků pro vlastní tvorbu

Kompetence komunikativní

Při výuce vede žáky k(e):

- zapojování se do diskuse
- respektování názoru jiných
- pojmenovávání vizuálně obrazných elementů, jejich porovnávání
- oceňování vizuálně obrazných vyjádření
- poznávání a užívání odborných termínů z výtvarné oblasti
- upevňování si zásad chování na kulturních akcích

Kompetence sociální a personální

Při výuce vede žáky k(e):

- tvořivé práci ve skupině
- upevňování dobrých mezilidských vztahů
- ovládání řízení svého jednání a chování

Kompetence pracovní

Při výuce vede žáky k(e):

- samostatnému užívání vizuálně obrazné techniky
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel
- využívání návyků a znalostí v další práci

5.1 UČEBNÍ OSNOVY

Kompetence občanské

Při výuce vede žáky k(e):

- respektování a chápání estetických požadavků na životní prostředí
- vytváření si postoje k výtvarným dílům

Kompetence digitální

Při výuce vede žáky k(e):

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. období

1. ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky ☞
Úvod			
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje návyky a postupy při práci s barvami - organizuje vlastní výtvarnou práci a dodržuje základy bezpečnosti při práci - poznává a osvojuje si vlastnosti jednotlivých výtvarných materiálů se kterými pracuje 	<ul style="list-style-type: none"> - základní návyky a postupy při práci s barvami - organizace práce, bezpečnost při práci - vlastnosti jednotlivých materiálů 	VDO <ul style="list-style-type: none"> - výchova k samostatnosti a sebehodnocení, ohleduplnost 	
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> - poznává základní barvy - poznává vlastnosti barev (husté – řídké, světlé – tmavé) - zkouší míchat barvy - prakticky rozlišuje pojem kresba a malba - poznává různé druhy linií a jejich výrazové možnosti (křížení, zhušťování, zředování) - rytmicky řadí různé přírodní prvky, zaznamenává je do plastických materiálů - řadí jednoduché tvary (např. geometrické tvary) vystřihované z barevných papírů - poznává základní vlastnosti plastických materiálů (pevnost, tažnost, ohebnost) - vyjadřuje objem modelováním - poznává základní prostorové útvary - modeluje podle skutečnosti - pozoruje přírodu i své okolí - vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ - poznává a zobrazuje tvary a činnost věcí jako - záměrných lidských výtvorů - pozoruje tvar a jeho závislost na funkci a materiálu - graficky zaznamenává pohyb – kružnice, ovály, - elipsy, svislé, vodorovné a šikmé čáry - pokouší se zachytit postavu v pohybu v prostoru - (prozatím bez proporčních 	<ul style="list-style-type: none"> - základní barvy a jejich vlastnosti - hry s linií a barvou - výtvarný rytmus - základní vlastnosti plastických materiálů (modelování) - prostorový cit - pozorování přírodních útvarů, rozlišování - tvarů, barvy, struktury - výtvarné vyjádření věcí - vztah postavy a prostředí 	EV <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k životnímu prostředí, výchova k němu Matematika <ul style="list-style-type: none"> - geometrické tvary 	

5.1 UČEBNÍ OSNOVY

Umění a kultura – Výtvarná výchova - 1. stupeň

- vztahů)			
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY			
- pomocí barev, vjemů a postojů vyjadřuje vlastní - prožitky - při práci využívá vlastní pozorování, vyjadřovací schopnosti a výtvarné vyprávění - poznává obrázky některých dětských ilustrátorů (J.Lada, Z.Miler, H.Zmatlíková) - porovnává ilustrace (barva, linie, prostor) a poznává různé vyjadřovací prostředky - poznává a rozlišuje pojmy hračka, loutka (výtvarná hodnota, materiál, tvar); hračky současné i minulé	Výtvarné vyjádření vjemů, prožitků a postojů ke skutečnosti - aktivní práce s ilustrací - pojmy hračka, loutka	MDV - kritický přístup k výtvarnému umění - všeobecná informovanost a orientace ve výtvarném umění Český jazyk – čtení	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ			
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření - odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	- osobní postoj		

2. ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky ☞
Rozvíjení smyslové citlivosti			
- zná pojmy barvy základní, teplé a studené, řídké a husté, světlé a tmavé, rozumí jim a umí jich využívat v praxi - zvládá míchání barev - pomocí hry si osvojuje dovednosti práce s linií - rozvíjí cit pro barvu, proporce a prostor - dále rozvíjí praktické znalosti a zkušenosti při modelování - dokáže si sám vybrat jednoduchý výtvarný nástroj (dřívko, štětec, špejle)	Barvy základní a doplňkové, teplé a studené a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev Hry s linií a barvou - vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů	Pracovní výchova	
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY			
- ztvárňuje vlastní prožitky a představy - pokouší se o výtvarné vyprávění děje pohádek a příběhů - rozlišuje tvary a funkce předmětů - snaží se o vyjádření jednoduchých proporcí postavy i předmětů v různém prostředí - porovnává ilustrace a popisuje obrázky - seznamuje se s ilustracemi A. Borna, Z. Smetany - rozumí pojmům hračka, loutka, maňásek	Různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování - kresba, - malba, modelování - aktivní práce s ilustrací	VDO - Občanská společnost a škola – výchova k samostatnosti, sebekritice a ohleduplnosti EGS - Evropa a svět nás zajímá – poznávání evropských kultur EV - Ekosystémy, vztah člověka k prostředí-výchova k životnímu prostředí Český jazyk - čtení	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ			
- rozvíjí svůj smysl pro krásu a vkus v umění, kultuře, bydlení a odívání	Vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem svým či jiných	MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – kritický přístup	

5.1 UČEBNÍ OSNOVY

Umění a kultura – Výtvarná výchova - 1. stupeň

		k výtvarnému umění, vést k všeobecné informovanosti a orientaci ve výtvarném umění	
--	--	--	--

3. ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky ☞
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> - Rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty - Porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ - V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace - Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje - Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti Uplatňování subjektivity Ověřování komunikačních účinků</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - na základě vlastních zkušeností nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 		<p>OSV Osobnostní rozvoj: Kreativita</p>	
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY			
		<p>EV Vztah člověka k prostředí</p> <p>Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání</p>	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ			
		<p>OSV Sociální rozvoj: Poznávání lidí OSV Mravní rozvoj: Hodnoty, postoje, praktická etika Sociální rozvoj: Komunikace</p>	

2. období

4. ROČNÍK			
Školní výstupy – žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámky ☞
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> - při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti Uplatňování subjektivity Ověřování komunikačních účinků</p>	<p>Matematika-geometrie</p>	

5.1 UČEBNÍ OSNOVY

<p>- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností</p> <p>- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p> <p>- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky</p> <p>- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</p> <p>- nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>			
<p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p>			
		<p>OSV Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání Osobnostní rozvoj: Kreativita</p>	
<p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p>			
		<p>MKV Multikulturalita MDV Receptivní činnosti: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>	

<p>5. ROČNÍK</p>			
<p>Školní výstupy – žák:</p>	<p>Učivo</p>	<p>Mezipředmětové vztahy a průřezová témata</p>	<p>Poznámky ✎</p>
<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p>			
<p>- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů</p> <p>- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností</p> <p>- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p> <p>- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky</p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti Uplatňování subjektivity Ověřování komunikačních účinků</p>	<p>Matematika-geometrie Vlastivěda-stavební slohy</p>	

5.1 UČEBNÍ OSNOVY

Umění a kultura – Výtvarná výchova - 1. stupeň

- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace - nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil			
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY			
		OSV Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání Kreativita	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ			
		MKV Multikulturalita MDV Receptivní činnosti: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	

 Poznámky: